

NASTAVNI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO OSJEČKO – BARANJSKE ŽUPANIJE

TEACHING INSTITUTE OF PUBLIC HEALTH FOR THE OSIJEK - BARANYA COUNTY

Adresa: Drinska 8, 31000 Osijek
Telefon: +385 (0)31 / 225-700
Telefax: +385 (0)31 / 206-870

IBAN: HR6023900011101055394
MB: 3018792
OIB: 46854859465

e-mail: nzjz-os@zzjz-osijek.hr
web: <http://www.zzjz-osijek.hr>

KLASA: 110-04/24-01/01

URBROJ: 381-11-24-12

Osijek, 27. svibnja 2024.

Na temelju članka 23. Statuta Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije, Upravno vijeće Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije na svojoj 58. sjednici održanoj dana 27. svibnja 2024. godine pod točkom 4. dnevnog reda donijelo je jednoglasno sljedeću

ODLUKU

Donosi se Program rada i razvoja Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije za 2024. godinu.

Program rada i razvoja Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije za 2024. godinu je sastavni dio donesene odluke.

O tome obavijest:

1. Služba za pravno kadrovske i opće poslove
2. Služba za računovodstvo i financijske poslove
3. Pismohrana

**NASTAVNI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
OSJEČKO – BARANJSKE ŽUPANIJE**

TEACHING INSTITUTE OF PUBLIC HEALTH FOR THE OSIJEK - BARANYA COUNTY

Adresa: Drinska 8, 31000 Osijek
Telefon: +385 (0)31 / 225-700
Telefax: +385 (0)31 / 206-870

IBAN: HR6023900011101055394
MB: 3018792
OIB: 46854859465

e-mail: nzjz-os@zzjosijek.hr
web: <http://www.zzjosijek.hr>

**PROGRAM RADA I RAZVOJA
NASTAVNOG ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVSTVO
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE
ZA 2024. GODINU**

ISPOSTAVE EPIDEMIOLOGIJE I ŠKOLSKE MEDICINE:

ĐAKOVO - Ul. Petra Preradovića 2, EPS 031/805-100 ŠKM 031/815-118
BELI MANASTIR - Školska ul. 5, EPS 031/705-175 ŠKM 031/705-173
NAŠICE - Ul. Bana Jelačića 10, EPS 031/615-343 ŠKM 031/615-671
DONJI MIHOLJAC - Trg Ante Starčevića 23, EPS 031/632-952
BELIŠĆE - Prilaz dr. Vilka Ivekovića 1, EPS 031/663-006 ŠKM 031/865-106

SADRŽAJ

1.	Uvod	1
2.	Unutarnje ustrojstvo.....	3
3.	Program rada i razvoja.....	5
4.	Zaključak.....	16

---

1. UVOD

Nastavni zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije je vodeća javnozdravstvena ustanova u županiji. Prema rješenju Ministarstva zdravstva o promjeni naziva „Zavoda“ u „Nastavni zavod“, te zaključkom osnivača od 25. ožujka 2021. godine Zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije je promijenio naziv u Nastavni zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije.

Naša vizija je biti vodeća korisnički orijentirana javno zdravstvena ustanova na području županije iz područja javnog zdravstva s misijom sprečavanja bolesti, unapređenjem zdravlja i poboljšanjem kvalitete života stanovništva, a poštujući pritom najviše standarde društveno odgovornog ponašanja nudeći korisnicima pouzdanost i kvalitetu po načelu zdravstvene izvrsnosti. Za postizanje temeljne misije neophodno je opće prihvaćanje koncepta zdravlja za sve te poimanje investiranja u zdravlje kao najisplativije investicije u rast i razvoj društva. Na takvu viziju razvoja obvezuje nas mjesto i uloga koju Nastavni zavod ima u okviru i izvan okvira zdravstvenog sustava naše županije, a omogućuje je visoka razina znanja, stručnosti i predanosti poslu naših stručnjaka i djelatnika. Ovakvoj viziji razvoja Nastavnog zavoda za javno zdravstvo utrla je put njegova duga povijest postojanja. Osnovna misija nam je omogućiti jasno i učinkovito prepoznavanje aktualnih javnozdravstvenih potreba populacije s osnovnim ciljem da se očuva i unaprijedi zdravlje populacije. Nastavni zavod za javno zdravstvo obavlja djelatnosti epidemiologije zaraznih bolesti i kroničnih masovnih nezaraznih bolesti, javnog zdravstva, zdravstvenog prosvjećivanja s promicanjem zdravlja i prevencije bolesti, zdravstvene ekologije, mikrobiologije, školske medicine, mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti.

Radna tijela Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije su: Stručno vijeće koje imenuje ravnatelj i čine ga najmanje voditelji organizacijskih jedinica ustrojene za obavljanje djelatnosti Zavoda. Predsjednika Stručnog vijeća biraju između sebe članovi Stručnog vijeća. U radu Stručnog vijeća mogu sudjelovati i zdravstveni suradnici. Ravnatelj ne može biti predsjednik niti član Stručnog vijeća. Stručni kolegij je tijelo koje u svakoj organizacijskoj jedinici Zavoda koja obavlja zdravstvenu djelatnost razmatra pitanja iz područja stručnog rada njegove djelatnosti. Stručni kolegij čine svi radnici i suradnici visoke stručne spreme pojedine organizacijske jedinice. Etičko povjerenstvo je tijelo koje osigurava obavljanje djelatnosti Zavoda na načelima medicinske etike i deontologije. Etičko povjerenstvo imenuje Upravno vijeće i ima pet članova (predsjednik i četiri člana) od toga najmanje dva člana suprotnog spola.

Nastavni zavod obavlja higijensko-epidemiološku djelatnost, djelatnost školske medicine, mikrobiološku djelatnost, djelatnost prevencije ovisnosti i izvanbolničko liječenje ovisnika, te

djelatnost javnog zdravstva u okviru koje je i provođenje nacionalnih programa prevencije zdravlja pučanstva (prevencija raka dojke, prevencija raka debelog crijeva i prevencija raka vrata maternice). Za obavljanje higijensko-epidemiološke djelatnosti s HZZO-om je ugovoreno 8 timova (1 tim na 34.395 stanovnika/osiguranih osoba). Osim poslova ugovorenih s HZZO-om, higijensko-epidemiološka služba obavlja poslove epidemiološkog nadzora nad higijenskim prilikama na razini Županije, preventivne i protuepidemijske mjere i aktivnosti, antirabičnu zdravstvenu zaštitu, te zaštitu čovjekove okoline.

Za obavljanje djelatnosti školske medicine ugovoreno je 12 timova koji su pružali usluge za 19.065 djece osnovnoškolske dobi, 9.726 djece srednjoškolske dobi i za oko 11.500 studenata. Za obavljanje djelatnosti u Službi za mikrobiologiju ugovoreno je 5 timova. Nastavni zavod mikrobiološku djelatnost obavlja i za potrebe Kliničkog bolničkog centra Osijek, te Doma zdravlja Osječko-baranjske županije i Opće županijske bolnice Našice. Uz navedeno, s HZZO-om su ugovorena i 2 tima javnog zdravstva i 1 tim zdravstvene ekologije. Za obavljanje zdravstvene zaštite mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti s HZZO-om su ugovorena 3 tima.

Osim djelatnosti koje se financiraju temeljem ugovora s HZZO-om Nastavni zavod obavlja i djelatnost zdravstvene ekologije i Službe za dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju ovisno o tržišnom ugovaranju. Programi i projekti koje provodi Nastavni zavod, javnozdravstveni programi, programi, projekti financiraju se iz proračuna Županije, Ministarstva zdravstva i europskih fondova.

U Nastavnom zavodu za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije temeljem objavljenog Poziva na dostavu projektnih prijedloga Ministarstva zdravstva, „Centralno financiranje specijalizacija” u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti za razdoblje 2021.- 2026. godine koji ima za cilj omogućiti specijalističko usavršavanje zdravstvenih djelatnika, doktora medicine na temeljnoj primarnoj razini zdravstvene zaštite, te na području javnog zdravstva, Nastavnom zavodu za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije odobrene su četiri specijalizacije. Sukladno tome, kroz Mehanizam za oporavak i otpornost financirat će se specijalistička usavršavanja četiri doktora medicine, 1 specijalizacija iz kliničke mikrobiologije 1 specijalizacija iz školske i adolescentne medicine, 2 specijalizacije iz epidemiologije. Dana 12. srpnja 2023. godine potpisan je Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava u svrhu provedbe projekta „Centralno financiranje specijalizacija za Nastavno zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije” NPOO.C5.1.R3-I1.01.0032 između korisnika Nastavni zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije, te ministra zdravstva i ravnatelja posredničkoga tijela Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Ukupna vrijednost projekta u stopostotnom financiranju iznosi 393.701,59 eura, a razdoblje provedbe projekta je od 01. travnja 2022. – 01. listopada 2027. godine.

---

2. UNUTARNJE USTROJSTVO

Sukladno odredbama Statuta i Pravilnika o organizaciji rada i sistematizaciji poslova, u Nastavnom zavodu za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije, su organizirane slijedeće ustrojbene jedinice:

- I. Ravnateljstvo
- II. Služba za računovodstvo i financijske poslove
- III. Jedinica za osiguranje i unapređenje kvalitete zdravstvene zaštite
- IV. Služba za pravno kadrovske i opće poslove
- V. Služba za nabavu
- VI. Služba za programe i projekte
- VII. Služba za epidemiologiju

Služba ima svoje ispostave u Belom Manastiru, Belišću, Donjem Miholjcu, Našicama i u Đakovu.

VIII. Služba za zdravstvenu ekologiju:

- a) Odjel za mikrobiologiju hrane i predmeta opće uporabe
- b) Odjel za zdravstvenu ispravnost i kvalitetu voda i zraka
- c) Odjel za fiziologiju prehrane, nutricionizam i uzorkovanje
- d) Odjel za zajedničke analitičke tehnike

IX. Služba za dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju

X. Služba za mikrobiologiju

- a) Odjel za dijagnostiku urogenitalnih infekcija
- b) Odjel za dijagnostiku infekcija dišnog sustava, kože i mekog tkiva
- c) Odjel za dijagnostiku infekcija probavnog sustava i parazitoze
- d) Odjel za serološku dijagnostiku
- e) Odjel za dijagnostiku tuberkuloze
- f) Odjel za molekularnu mikrobiološku dijagnostiku
- g) Odjel za dijagnostiku gljivičnih infekcija
- h) Prijemna ambulanta

XI. Služba za javno zdravstvo

a) Odjel za zdravstvenu informatiku

b) Odjel za zdravstveni odgoj

c) Odjel za sociomedicinska istraživanja i organizaciju zdravstvene zaštite

XII. Služba za školsku medicinu

Služba ima svoje ispostave u Belom Manastiru, Belišću, Našicama i u Đakovu

XIII. Centar za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti

---

3. PROGRAM RADA I RAZVOJA

3.1. SLUŽBA ZA MIKROBIOLOGIJU

Služba za mikrobiologiju obavlja poslove u okviru specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite iz područja medicinske/kliničke mikrobiologije (sekundarna zdravstvena zaštita, zdravstvena skrb vezana uz dijagnostiku i liječenje).

Radni procesi obuhvaćaju uzorkovanje i zaprimanje kliničkih uzoraka za potrebe mikrobiološke dijagnostike (urin, stolica, krv, respiratorni uzorci, likvor, uzorci urogenitalnog sustava, aspirati, punktati, obrisci kože i sluznica itd.), obradu uzoraka, te izdavanje nalaza. Konzilijarni dio obuhvaća savjetovanja i preporuke liječnicima te pacijentima vezana uz mikrobiološku dijagnostiku i antimikrobnu terapiju. U okviru specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite za djelatnost Medicinska mikrobiologija s parazitologijom prema Zakonu o zdravstvenoj zaštiti i temeljem Ugovora koji je zaključen se HZZO-om, liječnici specijalisti kliničke mikrobiologije kao nositelji ugovorenih timova provode specijalističku dijagnostiku prema cijeni usluga koju određuje HZZO sukladno svojim aktima.

Služba za mikrobiologiju pruža usluge specijalističke dijagnostike stacionarnim pacijentima KBC Osijek, OŽB Našice, Nacionalne memorijalne bolnice „Dr Juraj Njavro“ Vukovar, OŽB Vinkovci i OB „Dr Josip Benčević“ Slavonski Brod prema potrebama navedenih zdravstvenih ustanova. Nadalje, Služba za mikrobiologiju pruža zdravstvene usluge specijalističke dijagnostike i neposrednim korisnicima izvan obveznog zdravstvenog osiguranja.

Uz osnovnu djelatnost specijalističke mikrobiološke dijagnostike, u Službi za mikrobiologiju se proizvode mikrobiološke podloge za potrebe Službe za mikrobiologiju. Pored proizvodnje podloga, u Službi za mikrobiologiju se provodi biološka kontrola sterilizacije i kontrola sterilnosti za vanjske korisnike. U okviru sanitarnog nadzora Služba za mikrobiologiju provodi mikrobiološke analize stolice za potrebe tržišta.

Služba za mikrobiologiju je 2023. godine akreditirana po normi ISO HR EN ISO 15189 za odabrana ispitivanja iz područja Kliničke mikrobiologije.

Služba za mikrobiologiju kontinuirano obavlja molekularnu dijagnostiku dokazivanja SARS-CoV-2 RT PCR metodom koji smo započeli 2020. godine kao prvi Laboratorij izvan Zagreba koji je uveo molekularna testiranja na SARS-CoV-2. Stoga je djelatnicima Služba za mikrobiologiju Hrvatsko društvo za kliničku mikrobiologiju Hrvatskoga liječničkog zbora, 2022. godine dodijelilo priznanje za stručni doprinos u suzbijanju COVID-19 pandemije.

Radi epidemiološke situacije u OBŽ i RH, u studenom 2023. godine uvedeno je testiranje na hripavac (pertussis), od 1.12.2023.godine HZZO je odobrio financiranje pretrage izvan ugovorenih limita. Služba za mikrobiologiju planira kontinuirano obavljanje specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite iz područja

medicinske/kliničke mikrobiologije temeljem Ugovora koji je zaključen se HZZO-om, a koju će provoditi ugovoreni timovi.

Planira se i nadalje pružanje usluga specijalističke dijagnostike stacionarnim pacijentima KBC Osijek, OŽB Našice, Nacionalne memorijalne bolnice „Dr Juraj Njavro“ Vukovar, OŽB Vinkovci i OB „ Dr Josip Benčević“ Slavonski Brod prema potrebama navedenih zdravstvenih ustanova, te proširenje opsega pružanja zdravstvene usluge specijalističke dijagnostike neposrednim korisnicima izvan obveznog zdravstvenog osiguranja.

U suradnji sa Službom za epidemiologiju Služba za mikrobiologiju planira kontinuirano provođenje mikrobiološkog nadzora u okviru sanitarnog nadzora.

Služba nastavlja s razvojem molekularne dijagnostike, planira se uvođenje molekularnih dijagnostičkih testova u dijagnostici tuberkuloze, dokazivanju mehanizama rezistencije bakterijskih uzročnika, proširenje detekcije uzročnika urogenitalnih infekcija (*Mycoplasma genitalium*, *Trichomonas vaginalis*), te primjena sindromskog testiranja (multiplex PCR).

Nakon uspostave Sustava kvalitete u Službi za mikrobiologiju i akreditacije molekularnih pretraga za dokazivanje uzročnika urogenitalnih infekcija u tijeku je postupak proširenja akreditacije u području serološke dijagnostike. Postupak se provodi prema novom izdanju norme HRN EN ISO15189. Planira se proširenje područja akreditacije vezano za dijagnostiku HPV. Nastavlja se molekularno testiranje na SARS-CoV-2 i molekularno testiranje na hripavac (pertussis).

Kontinuirano će se provoditi svi postupci u laboratorijskom radu u skladu s akreditacijskim standardima prema Normi HRN EN ISO 15189.

U Službi se planira nadalje provoditi praćenje rezistencije bakterija na antibiotike u okviru mreže mikrobioloških laboratorija koji su uključeni u rad Odbora za praćenje rezistencije bakterija na antibiotike pri Akademiji medicinskih znanosti Hrvatske.

Planira se aktivno sudjelovanje u projektu određivanja antimikrobne osjetljivosti pri Europskom centru za kontrolu i prevenciju bolesti (ECDC) u sklopu mreže EARS-NET Laboratories.

Planira se sudjelovanje u radu mreže mikobakterioloških laboratorija RH kojim se aktivno prati dijagnostika *M.tuberculosis*.

Sa ciljem unapređenje primjene informatičkog sustava u laboratorijskom radu planira se proširenjem primjene barkod oznaka uzoraka koje će pratiti uzorak u toku cijelog procesa ispitivanja te povezivanje laboratorijskih analizatora i laboratorijsko-informacijskog sustava (LIS). Ovi postupci će dodatno osigurati pouzdanosti točnost rezultata ispitivanja.

U planu je poboljšanje radnih i okolišnih uvjeta u laboratorijskim prostorima u kojima su prisutna oštećenja zidova i stropa uzrokovana oštećenjima krovišta na dograđenom dijelu zgrade Zavoda.

3.2. SLUŽBA ZA EPIDEMIOLOGIJU

Temeljem zakona o zdravstvenoj zaštiti predviđa se provođenje higijensko-epidemiološke zdravstvene zaštite za 258.026 stanovnika naše županije u skladu s Ugovorom potpisanim s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje koje će provoditi 7 timova epidemiologije s novčanim sredstvima koja utvrđuje HZZO sukladno standardu. Planira se obavezno praćenje kretanja zaraznih bolesti i epidemija uz novi informatički sustav e-prijava sukladno preporukama i naputcima HZJZ-a, kao i nadzor nad kliconošama zaraznih bolesti među stanovništvom Osječko-baranjske županije. Sukladno zakonu o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti učiniti će se epidemiološka obrada (epidemiološki izvidi i ankete) kako u sporadičnim slučajevima tako i u slučaju epidemijskih pojava zaraznih bolesti i ostalih akcidentalnih stanja koja se obvezno moraju prijaviti.

Unatoč proglašenja kraja pandemije COVID-19 bolesti i u 2024. godini nastaviti će se poslovi vezani za cijepljenje protiv COVID-19, kao i zdravstveni nadzor-epidemiološka obrada i utvrđivanje epidemioloških rizika izloženosti SARS-COV-2 virusu, utvrđivanje oboljelih i obrada kontakata oboljelih, te koordinacija sa svim sudionicima u zdravstvenom sustavu i ostalim javnim službama.

Temeljem istoga Zakona obavljat će se preventivni pregledi osoba koje su u prometu i proizvodnji namirnica kao i ostalih osoba predviđenih Pravilnikom o obavljanju preventivnih zdravstvenih pregleda. Tako se u 2024. godini planira pregledati ukupno 16.000 osoba sukladno odredbama Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti.

Provoditi će se nadzor nad provedbom obaveznog cijepljenja protiv zaraznih bolesti sukladno programu obveznih imunizacija koje donosi Ministar zdravstva, a koje provode liječnici cjepitelji, kao i distribucija obveznih cjepiva, te vršiti nadzor i koordinirati sve aktivnosti vezane uz cijepljenje. Provesti će se distribucija cjepiva protiv gripe liječnicima primarne zdravstvene zaštite, ali i uz njih i procjepljivanje građana protiv gripe. Također će se sukladno epidemiološkim indikacijama cijepiti protiv bjesnoće, hepatitisa B, pneumokoka, krpeljnog meningoencefalitisa te drugih zaraznih bolesti. Planira se provoditi kontinuiranu edukaciju sudionika u poslovanju s hranom (u sklopu sanitarnih pregleda) kao i nadzor istih, a kako bi se preduvjetni programi dobre higijenske prakse kao i dobre proizvođačke prakse i principi HACCP sustava što lakše i brže usvojili i primjenjivali u poslovanju s hranom. Planira se provođenje protuepidemijskih DDD mjera prema epidemiološkim indikacijama i epidemiološki nadzor nad preventivnim DDD mjerama.

Od 2005. godine u okviru Službe otvoren je Centar za besplatno i anonimno HIV savjetovanje i testiranje (CST). U centru rade stručne, educirane osobe, koje u suradnji s korisnikom pomažu u pronalasku rješenja za svaki individualni rizik od HIV infekcije. Centar je namijenjen svim osobama koje se žele testirati na HIV infekciju, a zatrebaju li, dobiju i savjet i pomoć u svezi HIV/AIDS-a. Usluge u centru su besplatne, anonimne i na dobrovoljnoj su osnovi. S tim u svezi i u 2024. godini planira se povećati dostupnost dobrovoljnom,

anonimnom i besplatnom savjetovanju i testiranju cijeloj populaciji, osobito mladim osobama u skupinama rizičnog ponašanja, a istodobno djelovati na usvajanju pozitivnih stavova i stilova života (u smislu odgovornog spolnog ponašanja, nekorištenja droga i drugo) Nastaviti će se kroz rad Centra održavati nisku razinu oboljelih od HIV/AIDS-a te smanjiti rizik od povećanog širenja bolesti u budućnosti.

Služba će i u 2024. godini sudjelovati u izradi i provedbi pojedinih programa zdravstvene zaštite u izvanrednim prilikama.

U 2024. godini planiraju se pojačane aktivnosti u planiranju, predlaganju i provođenju mjera za sprječavanje, rano otkrivanje i suzbijanje kroničnih masovnih bolesti s obzirom na njihove epidemijske razmjere, kao što su kardiovaskularne bolesti, dijabetes, prometne nesreće kao i osobito još snažnija aktivnost u provođenju mjera za rano otkrivanje malignih bolesti, u prvom redu još uspješnijoj provedbi NPP za rano otkrivanje raka dojke i raka vrata maternice (s posebnim naglaskom na povećanju procijepljenosti protiv HPV-a) kao i prevencije malignog melanoma kože ali i nemelanomskih karcinoma kože. I u 2024. godini planira se suradnja sa timom HZJZ-a u provedbi „Poligona zdravlja“ u tvrtkama sa sjedištem u Osijeku kroz aktivnost „Tvrtaka prijatelj zdravlja“ kao i nastavak provedbe aktivnosti „Hodanjem do zdravlja“ koja se kroz 6 godina pokazala vrlo učinkovitom za sve dobne skupine stanovništva Osijeka, ali i regije u prevenciji debljine, ali i drugih kroničnih nezaraznih bolesti, osobito kao snažna potpora tijekom liječenja i rehabilitacije kod oboljelih od malignih bolesti, degenerativnih i bolesti lokomotornog sustava te kardiovaskularnih bolesti.

Planira se stručna edukacija doktora medicine te drugih zdravstvenih djelatnika sukladno zahtjevima struke odnosno Ministarstva zdravstva i HZJZ-a, a u okviru materijalnih mogućnosti kao i u skladu s preporučenim epidemiološkim mjerama.

3.3. SLUŽBA ZA ZDRAVSTVENU EKOLOGIJU

Zdravstvena ekologija proučava utjecaj kemijskih, fizikalno-kemijskih, bioloških i mikrobioloških čimbenika okoliša na ljudsko zdravlje. Preventivne aktivnosti zdravstvene ekologije utječu na sprječavanje bolesti koje mogu biti povezane s kontaminacijom okoliša. Nastavni zavod za javno zdravstvo Osječko – baranjske županije, Služba za zdravstvenu ekologiju akreditirani je ispitni laboratorij prema normi HRN EN ISO/IEC 17025:2017 od strane Hrvatske akreditacijske agencije u području opisanom u prilogu Potvrde o akreditaciji broj 1183. Popis akreditiranih metoda dostupan je na web stranici Hrvatske akreditacijske agencije (<http://www.akreditacija.hr/registar>). Služba za zdravstvenu ekologiju Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije ovlaštena je od strane Ministarstva poljoprivrede za ispitivanja hrane i hrane za životinje, Ministarstva zdravstva za ispitivanje vode za ljudsku potrošnju i predmeta opće uporabe, Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja za djelatnost uzimanja uzoraka i ispitivanja voda (otpadne, površinske i podzemne vode te sedimenta u površinskim vodama).

Cilj Službe za zdravstvenu ekologiju je provedba analitičkih postupaka ispitivanja u uvjetima i tehnikama koji daju najpouzdanije rezultate, ispunjavanje zahtjeva Naručitelja te stjecanje povjerenja Naručitelja u rezultate ispitivanja. Služba za zdravstvenu ekologiju prati, proučava i ocjenjuje zdravstvenu ispravnost vode za ljudsku potrošnju, vode za rekreaciju i fizikalnu terapiju; prati, proučava i ocjenjuje kakvoću površinske, podzemne i otpadne vode te sedimenta; prati, proučava i ocjenjuje zdravstvenu ispravnosti i kvalitetu hrane i predmeta opće uporabe u proizvodnji i prometu; prati i ocjenjuje zdravstvenu ispravnosti hrane za životinje; prati, analizira i ocjenjuje alergenu pelud u zraku; provodi mikrobiološke analize zraka; provodi kontrolu mikrobiološke čistoće objekata u lancu hrane; obavlja usluge nutricionističko savjetovaništva.

U 2024. godini u Službi za zdravstvenu ekologiju planira se provođenje monitoringa voda za ljudsku potrošnju u Osječko-baranjskoj županiji, temeljem odredbi Zakona o vodi za ljudsku potrošnju i osiguranim sredstvima od strane Županije. Planira se i provođenje monitoringa prirodnih kupališta prema Zakonu o vodama i Uredbi o kakvoći prirodnih kupališta koji financiraju jedinice lokalna samouprave kao i nadzor kakvoće bazenske vode na području Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije. Planira se izrada Prijedloga mjera u sklopu programa Zdravstveni odgoj i zdravstveno prosvjećivanje i Stvaranje okoliša koje podupire zdravlje s mogućnošću proširenja na nove programe. Planira se pružanje usluga uzorkovanja i ispitivanja uzoraka vode, hrane, hrane za životinje, predmeta opće uporabe, sedimenta, otpadnog materijala i kontrola mikrobiološke čistoće objekata kod subjekata u poslovanju s hranom a sukladno odredbama Zakona o hrani, Zakona o vodi za ljudsku potrošnju, Zakona o vodama, Zakona o zdravstvenoj ispravnosti namirnica i Pravilniku o učestalosti kontrole i normativima mikrobiološke čistoće objekata pod sanitarnim nadzorom kao i nalogom Državnog inspektorata. Planiraju se aktivnosti na promociji usluga Nutricionističkog savjetovaništva i ostalih usluga Službe. Planira se proširenje broja ovlaštenih i akreditiranih

pokazatelja prema normi HRN EN ISO/IEC 17025:2017. Planira se provođenje informativnih medijskih kampanja o rizicima proizašlim iz kućne vodoopskrbne mreže, o zdravstvenoj ispravnosti vode za ljudsku potrošnju iz slavine (prema Zakonu o vodi za ljudsku potrošnju) te promocije zdravlja i zdravih navika.

3.3. SLUŽBA ZA DEZINFEKCIJU, DEZINSEKCIJU I DERATIZACIJU

Djelatnosti Službe za dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju na temelju praćenja i analiziranja epidemiološkog stanja na području Osječko-baranjske županije izrađuje Prijedlog Programa mjera i Provedbenog plana suzbijanja patogenih mikroorganizama, štetnih člankonožaca (Arthropoda) i štetnih glodavaca čije je planirano, organizirano i sustavno suzbijanje mjerama dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije od javnozdravstvene važnosti za Osječko-baranjsku županiju, kao i za svaku jedinicu lokalne samouprave. Služba planira i provodi stručni nadzor nad provedbom preventivne i obvezne preventivne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije, provodi program kontinuiranog monitoringa, tj. istraživanja o prisutnosti, vrsti, brojnosti, širenju, zaraženosti vektora zaraznih bolesti u svrhu procjene rizika te sukladno rezultatima provedenog monitoringa, određuje područje tretmana, pruža usluge provođenja mjera dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije, vrši determinaciju (određivanje) vrsta zdravstveno značajnih životinjskih organizama (nepasnika, štetnika i prijenosnika uzročnika bolesti), provodi zdravstveni odgoj lokalnog stanovništva.

U 2024. godini u Službi za dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju planira se predlaganje programa mjera i provedbenog plana suzbijanja patogenih mikroorganizama, štetnih člankonožaca (arthropoda) i štetnih glodavaca čije je planirano, organizirano i sustavno suzbijanje mjerama dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije od javnozdravstvene važnosti za jedinice lokalne samouprave Osječko-baranjske županije. Planira se provoditi program kontinuiranog monitoringa, tj. istraživanja o prisutnosti, vrsti, brojnosti, širenju, zaraženosti vektora zaraznih bolesti te njihovom potencijalu prijenosa patogena u svrhu procjene rizika kako bi se na vrijeme procijenio rizik mogućih epidemija te poduzele aktivnosti za učinkovitu prevenciju, pravovremeno suzbijanje vektora zaraznih bolesti te evaluaciju provedenih mjera. Na temelju monitoringa komaraca planira se izdavati preporuke za tretmane komaraca na području Osječko-baranjske županije. Nakon tretmana komaraca provoditi će se učinkovitost istih. Služba će planirati i provoditi stručni nadzor na provedbom preventivne i obvezne preventivne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije na području Osječko-baranjske županije.

Planira se provoditi zdravstveni odgoj lokalnog stanovništva s ciljem podizanja svijesti o bolestima čiji prenositelji mogu biti patogeni mikroorganizami, štetnih člankonožaca (arthropoda) i štetni glodavci. Edukacija što veće populacije lokalnog stanovništva provoditi će se distribucijom informativno – edukativnih postera i letaka o glodavcima, te o komarcima kao vektorima zaraznih bolesti te individualnom uklanjanju potencijalnih ekoloških niša, informiranje pučanstva putem lokalnih TV postaja, radio postaja te lokalnih tiskovina. Provoditi će se praćenje tigrastog komarca i drugih invazivnih vrsta komaraca na području Osječko-baranjske županije. Planira se provedba mjera dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije.

3.4. SLUŽBA ZA ŠKOLSKU I ADOLESCENTNU MEDICINU

Temeljem Zakona o zdravstvenoj zaštiti predviđa se provođenje mjera specifične zdravstvene zaštite za djecu i mladež školske dobi i redovite studente prema zaključenom ugovoru s HZZO-om u osnovnim i srednjim školama te visokoobrazovnim ustanovama. Ugovorom je predviđeno da 12 timova školske medicine provodi preventivnu i specifičnu zdravstvenu zaštitu za oko 41000 učenika i redovitih studenata s novčanim sredstvima koja određuje HZZO sukladno standardu. Predviđa se obavljanje sistematskih pregleda: procjena psihofizičkih sposobnosti djece za upis u prvi razred osnovne škole, učenika petih razreda - pubertetske promjene i prelazak na predmetnu nastavu, učenika osmih razreda- profesionalna orijentacija zbog upisa u srednju školu, prvih razreda srednje škole- prilagodba na novu školsku sredinu i sistematski pregledi studenata na prvoj godini fakulteta. Obavljat će se probiri s ciljem otkrivanja poremećaja stanja uhranjenosti, hiperkolestolemije, poremećaja vida, vida na boje, sluha i rizika za poremećaj mentalnog zdravlja. Nadalje će se raditi namjenski pregledi učenika za sudjelovanje na školskim sportskim natjecanjima, pregledi za upis u srednje škole i na fakultet, pregledi za smještaj u đačke i studentske domove te ostali pregledi prema potrebi.

Služba za školsku medicinu će provoditi obavezna cijepljenja školske djece i mladih prema programu obveznih imunizacija koje donosi Ministar zdravstva, te dobrovoljno cijepljenje učenika od petog do osmog razreda osnovnih škola protiv HPV-ea. Protiv HPV-ea ćemo cijepiti i sve zainteresirane učenike i studente do 25 godine starosti. Provođen će se zdravstveni odgoj za učenike, nastavnike, roditelje, rad u stručnim i uredskim povjerenstvima za procjenu psihofizičkih sposobnosti djece za upis u prvi razred, određivanje primjerenog oblika školovanja za učenike s teškoćama u razvoju, pregledi maturanata i izdavanje mišljenja za prilagodbu ispitne tehnologije na ispitima državne mature. Otvijati će se savjetovani rad za učenike i mlade s kroničnim bolestima, teškoćama učenja, emocionalnim teškoćama, poremećajima u ponašanju, rizičnim ponašanjima. Planiraju se i akcije na području promicanja zdravlja iz domene školske medicine, uključivanje u programe zdravog načina života kroz programe Ministarstva zdravstva, HZJZ te drugih institucija. Planira se stručna edukacija doktora medicine i medicinskih sestara sukladno zahtjevima struke odnosno zahtjeva nadležnih institucija, a u okviru materijalnih mogućnosti.

3.5. CENTAR ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU MENTALNOG ZDRAVLJA, PREVENCIJE I IZVANBOLNIČKOG LIJEČENJA OVISNOSTI

Centar provodi zaštitu mentalnog zdravlja i izvanbolničko liječenje ovisnosti, što obuhvaća prevenciju i rano otkrivanje svih psihičkih poremećaja, dijagnostiku, liječenje i rehabilitaciju svih oblika ovisnosti, kao i mjere očuvanja mentalnog zdravlja u zajednici. Suraduje sa zdravstvenim i drugim ustanovama, nevladinim sektorom, zdravstvenim i drugim radnicima u provedbi dijagnostike, liječenja, rehabilitacije i društvene integracije ovisnika i osoba s drugim mentalnim poremećajima. Sudjeluje u planiranju, predlaganju i provođenju mjera za sprečavanje, rano otkrivanje i suzbijanje kroničnih nezaraznih bolesti, uključujući bolesti ovisnosti i druge mentalne poremećaje. Djelatnost za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti organizirana je kao cjelovita djelatnost 3 tima (liječnik specijalist, psiholog, medicinska sestra). Prema Mreži javne zdravstvene službe (NN49/24) djelatnost ima pravo na 4 tima. Sukladno normativima i standardima HZZO planiran je rad 3 tima u ovoj djelatnosti. Temeljem ugovora s Ministarstvom zdravstva planira se nastavak provođenja zdravstvene zaštite kroz posebne programe.

Centar provodi univerzalnu, selektivnu i indiciranu prevenciju. Savjetovanje vezano uz prevenciju i liječenje eksperimentatora/ konzumenata/ ovisnika o psihoaktivnim tvarima, alkoholu, kocki, izvanbolničko liječenje ovisnosti (anamneza, klinički pregled psihijatra/ ovlaštenog liječnika za ordiniranje supstitucijske terapije), provođenje i nadzor supstitucijske terapije, izvanbolničko liječenje psihijatrijskog komorbiditeta ovisnika, izvanbolničko liječenje psihijatrijskih bolesti, testiranje uzorka urina brzim kvalitativnim testovima imunokromatografskim testovima za otkrivanje metabolita psihoaktivnih tvari u urinu za osobe u tretmanu, prevencija i rana detekcija krvlju i spolno prenosivih bolesti za osobe u tretmanu, izvršenje mjera posebne obveze liječenja od ovisnosti ili zaštitne mjere odvikavanja od droga, suradnja sa zdravstvenim ustanovama, Hrvatskim zavodom za socijalni rad, Probacijskim uredom, terapijskim zajednicama, epidemiološko praćenje pojavnosti i kretanje ovisnosti na području Osječko - baranjske županije, savjetodavni i psihoterapijski rad s djecom i adolescentima (poteškoće učenja, smetnje ponašanja, poteškoće prilagodbe, komunikacijske i socijalne vještine, adolescentna kriza, strahovi, ADHD, depresija, socijalna fobija, anksioznost...), savjetodavni rad s roditeljima, psihologijsko testiranje školske djece, adolescenata, odraslih u funkciji dijagnostike i tretmana, savjetodavni rad s žrtvama seksualnog nasilja, žrtava počinitelja kaznenih djela, tretman Play Attention/Neurofeedback, zdravstveno informiranje javnosti, organizacija i sudjelovanje u javnozdravstvenim aktivnostima, organizacija edukacija za prosvjetne djelatnike, socijalne radnike, stručne službe škole, organizacija edukacija za liječnike primarne zdravstvene zaštite i liječnike drugih specijalnosti.

3.6. SLUŽBA ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Sukladno zakonu o zdravstvenoj zaštiti te programu statističkih istraživanja Republike Hrvatske i Ciljevima i programskim zadacima za razdoblje od 2024-2026. godine Službe za javno zdravstvo prikupljati će se, provjeravati i obrađivati podaci godišnjih izvješća iz primarne i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite, te godišnjih izvješća iz Kliničkog bolničkog centra Osijek, Opće županijske bolnice Našice i Lječilišta „Bizovačke toplice“. Sudjelovat će se u poboljšanju kvalitete podataka individualnih zdravstveno-statističkih izvješća (prijava poroda, pobačaja, prijava hospitalizacije/dnevne bolnice) kroz praćenje podataka u NAJS sustavu. Prikupljat će se kopije patohistoloških i citoloških nalaza s dijagnozama malignih bolesti i prosljeđivati u Registar za rak Republike Hrvatske, a iste će se koristiti i za evaluaciju Nacionalnih programa ranog otkrivanja raka. Prikupljat će se i Prijave perinatalne smrti u papirnatom obliku te će se prosljeđivati u Odjel za istraživanje i praćenje zdravstvene zaštite majki i predškolske djece Službe za javno zdravstvo Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

Pružat će se stručno metodološka pomoć zdravstvenim ustanovama i ordinacijama glede popunjavanja i kontrole kvalitete izvještajnih obrazaca i izrade statističkih izvješća. Pratit će se i analizirati zdravstveno stanje pučanstva, te će se ocjenjivati zdravstvene potrebe i utvrđivati zdravstveni prioriteti. Rezultati praćenja i analize zdravstvenog stanja pučanstva županije objavit će se u posebnim godišnjim publikacijama. Služba za javno zdravstvo u suradnji s ostalim djelatnostima Zavoda, kao i u suradnji s regionalnom i lokalnom samoupravom, školama, zdravstvenim i socijalnim ustanovama, nevladinim organizacijama, medijima i privatnim sektorom, organizira i provodi brojne javnozdravstvene akcije u cilju promicanja zdravlja i zdravog životnog stila, te prevencije i ranog otkrivanja kroničnih nezaraznih bolesti.

Kontinuirano se provode Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke za žene u dobi od 50-69 godina na području županije i Nacionalni program ranog otkrivanja raka debelog crijeva za osobe oba spola u dobi od 50-74 godine. Radit će se na razvoju, objedinjavanju i usklađivanju zdravstveno informacijskog sustava te ustrojavanju novih i održivih postojećih medicinskih i pomoćnih datoteka. Planira se stručna edukacija doktora medicine i drugih zdravstvenih djelatnika sukladno zahtjevima struke odnosno zahtjeva nadležnih institucija.

3.7. SLUŽBA ZA PROGRAME I PROJEKTE

Cilj Službe za programe i projekte tijekom 2024. godine je održavanje uspješnosti u pripremi i provedbi projekata u kojima sudjeluje Nastavni zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije kroz administrativnu i organizacijsku potporu projektnim timovima i njihovim sudionicima.

Sukladno potpisanom ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava za projekte koji se financiraju iz mehanizma za oporavak i otpornost 2021.-2026. - NPOO.C5.1.R3-I1.01.0032 planira se nastavak implementacije projekta Centralno financiranje specijalizacija za Nastavni zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije sukladno planu izvještavanja. Izvještaj se podnosi svaka tri mjeseca.

Planira se implementacija projekta Joint central European actions for improving quality of urban bathing waters, UrbanBlueHealth (CE0200763) financiranog iz programa Interreg CENTRAL EUROPE. Projekt je u 2024. godini odobren za sufinanciranje, implementacija projektnih aktivnosti započinje u svibnju 2024. godine.

Služba će koordinirati prijavu na Natječaj za projekte zdravstvenih organizacija u suradnji s udrugama u Republici Hrvatskoj za dodjelu financijskih sredstava u okviru raspoloživih sredstava iz dijela prihoda od igara na sreću u području prevencije ovisnosti o alkoholu, kockanju i novim tehnologijama za 2024.-2027. godinu. Služba će koordinirati implementaciju projekta Prevencija ovisnosti o alkoholu, kockanju i novim tehnologijama. Ukoliko projekt bude pozitivno ocjenjen i odobren za financiranje planira se potpisivanje ugovora, implementacija projektnih aktivnosti, izvještavanje i pravdanje nastalih troškova.

Planiraju se osmisлити i primijeniti sveobuhvatna, organizirana, cjelovita, opsežna i sustavna rješenja s ciljem učinkovite i održive kontrole komaraca putem prijave strateškog projekta MOSQUITOLAB. Cilj projekta je uspostava Centra za kontrolu komaraca. Primijenjena rješenja će doprinijeti poboljšanju kvalitete života i zdravlja ljudi. Projekt će biti sufinanciran sredstvima iz programa prekogranične suradnje Mađarska-Hrvatska.

Planira se prijava dvije projektne ideje na poziv prekogranične suradnje Mađarska-Hrvatska. Projekti će se prijavljivati sa partnerima iz Pečuha (Sveučilište u Pečuhu).

Projekt ACERSON Assessment of Combined Exposure to Respirable Crystalline Silica and Occupational Noise: Implications for Health Risks and Prevention Strategies je prijavljen na poziv HORIZON-HLTH-2024-ENVHLTH-02-06-two-stage te je u procesu odobravanja, projekt je pozitivno ocjenjen u prvoj fazi ocjenjivanja. Ukoliko projekt bude pozitivno ocjenjen u drugoj fazi ocjenjivanja i odobren za financiranje planira se potpisivanje ugovora, implementacija projektnih aktivnosti, izvještavanje i pravdanje nastalih troškova.

---

4. ZAKLJUČAK

Osnova rada i razvoja Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Osijek je kontinuirano provođenje i unapređenje zdravstvene zaštite stanovnika na području Osječko-baranjske županije.

Provođenje ugovorene zdravstvene zaštite utječe na osiguranje uvjeta za pružanje preventivne i javno-zdravstvene zaštite, promicanje zdravlja te praćenje i unaprjeđenje zdravstvenog stanja stanovništva na području Osječko-baranjske županije putem primarne i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite.

Ciljevi plana i programa razvoja su:

- funkcionalnost i učinkovitost javnozdravstvene ustanove
- praćenje zdravlja i njegovih odrednica kao podrška razvoju javnozdravstvene politike
- praćenje kretanja zaraznih bolesti, pojave epidemija i provođenje protuepidemijskih mjera
- praćenje kretanja kroničnih nezaraznih bolesti
- praćenje zdravlja posebnih skupina
- praćenje sociodemografskih odrednica
- praćenje okolišnih odrednica zdravlja (programi)
- provođenje zdravstvenog nadzora nad osobama koje su potencijalni izvor zaraznih bolesti
- prevencija ovisnosti i briga o mentalnom zdravlju populacije uz savjetovališni i terapijski rad
- pratiti tehnološki razvitak struke i biti nositelj novina u tom području
- približiti svoje poslovanje korisnicima usluga, zainteresiranoj javnosti i ukupnoj javnosti
- promovirati izvrsnost u primjeni dobre profesionalne prakse u ispitnim laboratorijima Zavoda
- nastaviti ostvarivati uravnoteženo pravilno, svrhovito, učinkovito, ekonomično i transparentno financijsko poslovanje
- povećati učinkovitost kroz dobro unutarnje ustrojstvo, upravljanje i razvoj ljudskih potencijala, uključujući i stalno stručno usavršavanje
- povezivanje s međunarodnim institucijama koje se bave zdravstvenom problematikom, te točno i pravovremeno obavještavanje građana o činjenicama važnim za očuvanje zdravlja.